

Календарно-тематичний план

з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» 5 клас

за модельною навчальною програмою для закладів загальної середньої освіти авторки Коршевніук Т. В.

(рекомендовано наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

70 год, 2 год на тиждень

I семестр

№ п/п	Дата проведення	Тема заняття	Практичне завдання	Очікувані результати навчання (учениця/учень)
Тема 1. ВЧИМОСЯ ДОСЛІДЖУВАТИ ПРИРОДУ				
1		Дивосвіт природи та джерела знань про неї	Ознайомлення з джерелами інформації природничого змісту	<i>Називає</i> складники природи, джерела інформації про природу, їхнє призначення; <i>пояснює</i> цінність природи та знань про неї, роль моделей у пізнанні природи; <i>презентує</i> результати виконання практичного завдання у формі таблиці/схеми; <i>пропонує</i> правила групової роботи
2		Шлях наукового пізнання природи. Правила безпеки життєдіяльності під час досліджень природи	Ознайомлення з приладами й обладнанням для дослідження природи	<i>Називає</i> прилади/обладнання для вивчення природи, вказує його призначення; <i>характеризує</i> методи дослідження природи (спостереження, вимірювання, моделювання, експеримент)
3		Дослідники природи		<i>Добирає</i> інформацію і <i>розповідає</i> про видатних дослідників природи, значення відкриттів

				і винаходів у житті людини, використовуючи наукову термінологію; <i>пояснює</i> риси характеру та якості людини, які допомагають їй у пізнанні природи; <i>оцінює</i> власну діяльність у роботі групи
4		Спостереження об'єкта природи	Планування і проведення спостереження об'єкта природи	<i>Вибирає</i> з допомогою вчителя/вчительки об'єкт/явище природи, <i>формулює</i> щодо нього <i>запитання</i> , для відповіді на які необхідно провести спостереження; <i>визначає</i> з допомогою вчителя/вчительки мету й етапи спостереження; <i>виконує</i> з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб спостереження за наданим планом, використовуючи запропоновані інструменти; <i>фіксує</i> і <i>презентує</i> результати в запропонований спосіб; <i>оцінює</i> власну роботу індивідуальну/у групі; <i>виявляє</i> етичне ставлення до досліджуваних об'єктів природи; <i>оцінює</i> важливість набутих на занятті вмінь
5		Експеримент – метод дослідження природи	Планування і проведення експерименту	<i>Вибирає</i> з допомогою вчителя/вчительки об'єкт/явище природи, <i>формулює</i> щодо нього <i>запитання</i> , для відповіді на які необхідно провести експеримент; <i>визначає</i> з допомогою вчителя/вчительки мету й етапи експерименту, <i>виконує</i> його з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за наданим планом, використовуючи запропоновані інструменти; <i>фіксує</i> і <i>презентує</i> результати у запропонований спосіб; <i>виявляє</i> етичне ставлення до досліджуваних об'єктів природи; <i>оцінює</i> важливість набутих

				дослідницьких умінь, власну діяльність у роботі групи
6		Узагальнення з теми 1		<i>Пояснює</i> значення спостереження та експерименту для отримання знань про природу, використання інструментів для досліджень і фіксування результатів; <i>оцінює</i> значення набутих дослідницьких умінь і знань про інструменти дослідника природи
Тема 2. ДОСЛІДЖУЄМО ТІЛА, РЕЧОВИНИ, ЯВИЩА				
7		Тіла та їхні характеристики	Вимірювання маси, об'єму й розмірів тіл	<i>Називає</i> фізичні характеристики тіла; <i>розрізняє</i> тіла природні й рукотворні, живої і неживої природи; <i>класифікує</i> тіла; <i>складає</i> з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб план дослідження фізичних характеристик тіла; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/ моделі, зокрема цифрові: фізичні характеристики тіла (лінійні, розміри, масу, об'єм)
8		Фізичні властивості речовин	Дослідження фізичних властивостей речовин. Безпечне поводження з речовинами	<i>Називає</i> методи дослідження властивостей речовин; <i>наводить приклади</i> властивостей речовин, <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові фізичні властивості речовин; <i>порівнює</i> речовини на основі досліджених властивостей

9		Будова й агрегатний стан речовин	Моделювання агрегатних станів речовини. Дослідження умов зміни агрегатних станів	<i>Пояснює</i> причини зміни агрегатних станів речовин; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові агрегатні стани речовини; <i>виявляє</i> зв'язки між будовою і властивостями речовин
10		Дифузія в природі, побуті, техніці	Спостереження дифузії в рідинах і газах	<i>Пояснює</i> явище дифузії, її роль у природі й житті людини; <i>пропонує</i> ідеї щодо збільшення швидкості дифузії
11		Чисті речовини і суміші	Методи розділення сумішей: просіювання, відстоювання, фільтрування	<i>Наводить</i> приклади чистих речовин і сумішей та їх використання; <i>формулює</i> словесний опис складу суміші на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо); <i>виконує</i> з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за наданим планом розділення неоднорідних сумішей; <i>оцінює</i> значення набутих знань і дослідницьких умінь про розділення сумішей
12		Поширення речовин у природі та використання їх людиною		<i>Описує</i> поширення речовин у природі; <i>визначає</i> сфери застосування речовин відповідно до їхніх властивостей; <i>виявляє</i> зв'язки між властивостями й застосуванням речовин; <i>оцінює</i> ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані з використанням тіл і речовин
13		Механічні явища. Рух тіл і його характеристики	Вимірювання відстані, часу, швидкості руху тіла	<i>Виконує</i> з допомогою вчителя/учительки чи інших осіб за наданим планом вимірювання відстані, часу, швидкості руху тіла; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним

				планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові зміни, що відбуваються з тілами під час руху; <i>дотримується</i> правил безпеки життєдіяльності під час дослідження механічних явищ
14		Уявлення про сили. Сила тертя	Дослідження впливу сили на форму тіла. Способи зменшення і збільшення тертя	<i>Наводить</i> приклади прояву сили тертя; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/ моделі, зокрема цифрові способи зменшення тертя; <i>пропонує</i> ідеї щодо зменшення тертя
15		Види руху в природі й техніці	Особливості руху тіл у воді й повітрі (на прикладі предметів різної форми, виготовлених з різних матеріалів)	<i>Досліджує</i> рух тіл у воді й повітрі; <i>пояснює</i> вплив на рух різних чинників (форми тіла, особливостей його поверхні й ін.); <i>пропонує</i> ідеї щодо збільшення швидкості механічного руху; <i>оцінює</i> ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані з механічним рухом
16		Ознайомлення з простими механізмами	Створення конструкцій на основі простих механізмів	<i>Розповідає</i> про використання простих механізмів в побуті українців у минулому і сьогоденні; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/ моделі використання простих механізмів; <i>пропонує</i> ідеї щодо використання простих механізмів для переміщення тіл (клину, коловороту й ін.) і <i>втілює</i> їх у моделях

17		Теплові явища	Дослідження теплових явищ	<i>Наводить приклади теплових явищ; пояснює зв'язок між швидкістю руху частинок і температур, вивчені теплові явища; пропонує ідеї щодо способів теплоізоляції; досліджує індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові зміни, що відбуваються з тілами й речовинами під час нагрівання, охолодження; дотримується правил безпеки життєдіяльності під час дослідження теплових явищ; оцінює ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані з тепловими явищами</i>
18		Звукові явища	Дослідження звукових явищ	<i>Наводить приклади джерел звуку; досліджує індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти, виникнення і поширення звуку; дотримується правил безпеки життєдіяльності під час дослідження звукових явищ</i>
19		Світлові явища	Дослідження світлових явищ	<i>Наводить приклади джерел світла; пояснює виникнення тіні; досліджує індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти поширення світла; дотримується правил безпеки життєдіяльності під час дослідження світлових явищ</i>

20		Звукові та світлові явища в природі й житті людини		<i>Розповідає</i> про роль звуку та світла в природі й житті людини; сприйняття людиною і тваринами звуку/світла; <i>пропонує</i> ідеї щодо способів звукоізоляції, зменшення/збільшення гучності звуку; <i>оцінює</i> ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані зі звуковими та світловими явищами
21		Презентації навчальних проєктів		<i>Ділиться</i> враженнями від виконаного проєкту; <i>презентує</i> результати виконання проєкту; <i>оцінює</i> свій внесок у виконання проєкту, власну діяльність у групі, важливість набутих дослідницьких умінь
22		Узагальнення з теми 2		<i>Наводить</i> приклади явищ (механічних, теплових, світлових, звукових); <i>описує</i> , використовуючи наукову термінологію, за схемою/графічним зображенням явища за планом, зв'язки між тілами, речовинами, явищами; <i>класифікує</i> явища за вивченими ознаками; <i>пояснює</i> з допомогою вчителя/учительки чи інших осіб вплив умов виконання дослідження на його результати
Тема 3. ДІЗНАЄМОСЯ ПРО ЗЕМЛЮ І ВСЕСВІТ				
23		Будова земної кулі		<i>Розповідає</i> про методи вивчення Землі, роль навколосвітніх подорожей у пізнанні нашої планети, створення календаря на основі спостережень за природою; <i>описує</i> , використовуючи наукову термінологію, будову Землі; <i>знаходить</i> інформацію про речовини у складі оболонок Землі

24		Водна оболонка Землі	Моделювання колообігу води в природі	<i>Описує, використовуючи наукову термінологію, зміни в гідросфері (зміни температури води у водоймах, утворення опадів і штормів); складає/використовує схеми для пояснення колообігу води в природі, описує фізичні явища, що від час цього відбуваються; формулює словесний опис складу гідросфери на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо); демонструє у змодельованих ситуаціях уміння користуватись приладами для дослідження гідросфери; робить висновок: вода – найпоширеніша речовина на Землі й цінний природний ресурс</i>
25		Водойми рідного краю		<i>Називає водойми своєї місцевості; розповідає про їхнє значення в житті громади; добирає з різних джерел і презентує інформацію про водойму рідного краю за власним вибором</i>
26		Повітряна оболонка Землі	Моделювання рухів повітря	<i>Описує, використовуючи наукову термінологію, зміни в атмосфері (зміни вмісту кисню в атмосфері, зміни температури повітря впродовж доби і пір року); дотримується правил безпеки життєдіяльності під час досліджень, використання процесів горіння; створює моделі для дослідження рухів повітря; формулює словесний опис складу атмосфери на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо)</i>
27		Погода і спостереження за нею	Дослідження зміни температури повітря впродовж доби.	<i>Досліджує погоду своєї місцевості; пояснює зміни погоди в різні пори року в Україні;</i>

			Прогнозування погоди за народними прикметами й порівняння з прогнозом в інтернет-джерелах, повідомленнях ЗМІ	<i>формулює</i> словесний опис погоди на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо); <i>встановлює</i> причинно-наслідкові зв'язки між елементами погоди (температурою повітря та опадами, хмарністю і опадами й ін.); <i>фіксує</i> результати спостережень за погодою в таблицях, схемах, діаграмах; <i>складає</i> щоденник погоди з урахуванням вивчених характеристик; <i>користується</i> термометром під час вимірювання температури повітря і води
28		Склад і будова земної поверхні. Рельєф	Ознайомлення з гірськими породами, корисними копалинами за колекціями реальними/електронними	<i>Наводить</i> приклади гірських порід, <i>розрізняє</i> форми рельєфу; <i>пояснює</i> вплив води, Сонця, вітру, організмів, діяльності людини на зміну рельєфу; <i>знаходить</i> інформацію про причини й наслідки зміни рельєфу, <i>узагальнює</i> інформацію про зміни рельєфу й <i>пояснює</i> її значення для розв'язання навчальних і життєвих проблем; <i>створює</i> моделі для дослідження рухів земної поверхні та явищ, що призводять до зміни рельєфу
29		Глобус і карта	Знаходження на карті та глобусі екватора, полюсів, півкуль, материків, океанів.	<i>Називає</i> способи зображення земної поверхні, <i>називає</i> і <i>показує</i> на карті й глобусі материки, водні об'єкти; <i>розповідає</i> про значення географічних карт для людини
30		Орієнтування на місцевості	Орієнтування на місцевості (за допомогою карт, Сонця, місцевих ознак тощо)	<i>Орієнтується</i> на місцевості (за допомогою карт, Сонця, місцевих ознак тощо); <i>пояснює</i> значення для людини вміння орієнтуватися на місцевості

31		Стихійні лиха	Моделювання поведінки в ситуаціях виникнення пожежі, природних загроз (під час сильного вітру, повені, грози)	<i>Розповідає про безпечні й небезпечні природні явища в гідросфері, атмосфері, літосфері, що трапляються в різних куточках планети, на території України, висловлює міркування щодо їхніх наслідків; пояснює правила безпечної поведінки в ситуаціях виникнення пожежі, природних загроз (під час сильного вітру, повені, грози); демонструє у змодельованих ситуаціях уміння безпечно поводитися під час сильного вітру, повені, грози</i>
32		Презентації навчальних проєктів		<i>Ділиться враженнями від виконаного проєкту; презентує результати виконання проєкту; оцінює свій внесок у виконання проєкту, власну діяльність у групі, важливість набутих дослідницьких умінь</i>
33		Узагальнення щодо будови Землі		<i>Встановлює зв'язки між явищами, що відбуваються в оболонках Землі; пояснює значення науки, техніки й технологій для пізнання природи Землі й проведення досліджень у Всесвіті; робить висновок: Земля — планета, що змінюється</i>
34		Контрольна робота за I семестр		

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ПІЗНАЄМО ПРИРОДУ» 5 КЛАС

за модельною навчальною програмою для закладів загальної середньої освіти авторки Коршевніук Т.В.

(рекомендовано наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

70 год., 2 год. на тиждень

II семестр

№ п/п	Дата проведення	Тема заняття	Практичне завдання	Очікувані результати навчання учениця/учень
Тема 3. ДІЗНАЄМОСЯ ПРО ЗЕМЛЮ І ВСЕСВІТ (продовження)				
1		Розвиток уявлень людини про Землю, Сонце, Місяць.		<i>Розповідає</i> про зміну уявлень людини про Землю, Сонце, Місяць із розвитком наук і техніки; <i>спостерігає</i> явища, що підтверджують кулястість Землі (затемнення, рух за горизонт); рух Сонця, зміну фаз Місяця
2		Земля у Сонячній системі. Рухи Землі та їхні наслідки.	Моделювання рухів Землі, Сонця, Місяця	<i>Створює</i> моделі для пояснення рухів Землі, пояснює наслідки рухів Землі для природи нашої планети; <i>порівнює</i> інформацію про Землю, здобуту з різних джерел
3		Сонце і Місяць: характеристики, дослідження, вплив на Землю.	Спостереження за рухом Сонця, зміною фаз Місяця	<i>Пояснює</i> вплив Сонця на рельєф, здоров'я людини; <i>створює</i> моделі для пояснення рухів Місяця; <i>порівнює</i> інформацію про Сонце і Місяць, здобуту з різних джерел;
4		Узагальнення про Землю, Сонце, Місяць		<i>Оцінює</i> вплив Сонця і Місяця на Землю, значення природничих наук, техніки і технологій у вивченні Землі, Сонця, Місяця

Тема 4. ВИВЧАЄМО ЖИВУ ПРИРОДУ ЗЕМЛІ				
5		Організми та методи їх вивчення		Називає властивості організмів; називає основні компоненти клітини; добирає і презентує інформацію про методи вивчення організмів, розповідає про методи дослідження організмів
6		Живлення і дихання тварин		Наводить приклади органів тварин, які забезпечують дихання; розповідає про дихання тварин; описує живлення тварин, використовуючи наукову термінологію і знання про речовини, механічні, світлові, звукові явища;
7		Живлення і дихання рослин		Описує живлення і дихання рослин, використовуючи знання про речовини, механічні, теплові, світлові, звукові явища; порівнює живлення та дихання у тварин і рослин
8		Опора і рух у тварини і рослин	Дослідження способу переміщення тварини (за вибором вчителя/учнів). Спостереження рухів рослин.	Описує, використовуючи наукову термінологію, опору і рух тварин, використовуючи знання про речовини та явища; розповідає про опору і рух рослин
9		Особливості і різноманітність грибів		Називає ознаки грибів та умови, необхідні для їх життя Розповідає про особливості грибів
10		Взаємодія організмів з середовищем		Пояснює залежність будови й життєдіяльності рослин /тварин від умов середовища існування; моделює зв'язки

				організмів із середовищем життя; <i>робить висновок</i> про різноманітність цих зв'язків
11		Наземно-повітряне середовище життя та його мешканці	Виявлення рис пристосованості рослин і тварин життя в наземно-повітряному середовищі	<i>Наводить приклади</i> мешканців наземно-повітряного середовища життя і пояснює їх пристосування до умов середовища, сезонних змін; <i>вирізняє</i> ознаки, спільні для мешканців цього середовища
12		Водне середовище життя та його мешканці	Виявлення у рослин і тварин рис пристосованості до життя у водному середовищі	<i>Наводить приклади</i> мешканців водного середовища життя і пояснює їх пристосування до умов середовища; <i>вирізняє</i> ознаки, спільні для мешканців водного середовища; <i>класифікує</i> тварин/рослини за пристосувальною ознакою
13		Ґрунтове середовище життя та його мешканці	Виявлення у рослин і тварин рис пристосованості до життя в ґрунтовому середовищі	<i>Наводить приклади</i> мешканців ґрунтового середовища життя і пояснює їх пристосування до умов середовища, <i>визначає</i> ознаки, притаманні організмам ґрунтового середовища життя
14		Пристосування організмів до умов існування в різних куточках планети	Виявлення у рослин і тварин рис пристосованості до умов існування	<i>Висловлює припущення</i> щодо середовища життя тварини за її зовнішнім виглядом і <i>підтверджує</i> самостійно дібраними прикладами; <i>виявляє та описує</i> пристосування організмів до умов середовища життя; <i>класифікує</i> тварин/рослини за середовищем життя; за пристосувальною ознакою;
15		Рослини, тварини і гриби рідного краю	Визначення назв найбільш поширених у своїй місцевості	<i>Називає</i> по 3-4 рослини, тварин, грибів своєї місцевості; <i>розпізнає і називає</i> найпоширеніші рослини і тварин своєї місцевості; отруйні

			рослин/тварин (за допомогою визначників, атласів тощо).	гриби, рослини, небезпечних тварин своєї місцевості;
16		Презентації навчальних проєктів		<i>Презентує</i> навчальний проєкт, виконаний індивідуально чи в групі; <i>здійснює</i> самооцінювання своєї роботи, <i>оцінює</i> роботу групи
17		Узагальнення з теми 4		<i>Виявляє та описує</i> пристосування організмів до середовищ життя; <i>класифікує</i> тварин/рослини за середовищем життя; за пристосувальною ознакою
Тема 5. ПІЗНАЄМО ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ У ЙОГО СЕРЕДОВИЩІ ІСНУВАННЯ				
18		Організм людини: внутрішні органи і шкіра	Ознайомлення з внутрішньою будовою організму людини (за плакатами, предметними моделями, віртуальними колекціями).	<i>Наводить приклади</i> органів людини та їх значення в організмі; <i>називає</i> життєво важливі для людини ресурси (їжа, повітря, вода, тепло); <i>розповідає</i> про функції шкіри, <i>називає</i> правила гігієни шкіри і <i>дотримується</i> їх
19		Їжа і харчування	Аналіз свого звичного раціону / Складання власного меню на день.	<i>Називає</i> основні поживні речовини – білки, жири, вуглеводи; <i>розповідає</i> про травлення; <i>досліджує</i> свій раціон харчування і пропонує способи використання результатів цього дослідження, <i>представляє</i> текстову/аудіо інформацію про раціон здорового харчування у одній з форм - графічної, табличної інформації або інфографіки

20		Повітря і дихання людини	Вибір матеріалу для виготовлення засобів захисту органів дихання	<i>розповідає</i> про дихання, використовуючи засвоєні в темі терміни і знання про речовин та явища; <i>пояснює</i> потреби людини в повітрі;
21		Серце і кровообіг		<i>Розповідає</i> про роботу серця, кровообіг; <i>визначає і виконує</i> прийнятні для себе дії для тренування серця
22		Скелет і м'язи	Самоспостереження: знаходження великих кісток скелету і м'язів.	<i>Розповідає</i> про опору і рух, <i>пояснює</i> роль правильної постави і фізичних вправ для здоров'я, <i>визначає і виконує</i> прийнятні для себе дії для правильної постави і зміцнення м'язів
23		Пристосування людини до навколишнього середовища	Дослідження за етикетками речовин і матеріалів у складі виробів щоденного користування (наприклад, одягу, посуду)	<i>Розповідає</i> про речовини, матеріали, вироби, технології у життєвому середовищі людини; <i>оцінює</i> їхній вплив на здоров'я і довкілля; <i>досліджує</i> склад виробів щоденного користування, <i>презентує</i> результати досліджень у запропонований спосіб; <i>пропонує</i> самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб способи практичного використання результатів цих досліджень
24		Здоров'я і здоровий спосіб життя		<i>Розповідає</i> про значення особистої і соціальної гігієни, <i>визначає і виконує</i> прийнятні для себе дії щодо збереження і зміцнення власного здоров'я; <i>усвідомлює</i> вплив поведінки, способу життя і середовища на стан здоров'я, необхідність його збереження

25		Презентації навчальних проєктів		<i>Презентує</i> навчальний проєкт, виконаний індивідуально чи в групі; <i>здійснює</i> самооцінювання своєї роботи, <i>оцінює</i> роботу групи
26		Узагальнення з теми 5		
Тема 6. ВЧИМОСЯ У ПРИРОДИ І ДБАЄМО ПРО ЇЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ				
27		Ставлення людини до природи.		<i>Наводить приклади</i> взаємозв'язків людини з природою; розповідає про ставлення до природи у різних народів світу; <i>встановлює</i> взаємозв'язки між способом життєдіяльності людини і станом довкілля й здоров'я;
28		Природні й рукотворні об'єкти – компоненти життєвого середовища людини	Дослідження властивостей матеріалів, які використовує людина, визначення їх безпеки/небезпеки для довкілля.	<i>досліджує</i> властивості матеріалів, які використовує людина, <i>пропонує</i> самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб способи практичного використання результатів цих досліджень <i>продукує</i> власні ідеї щодо сфер застосування природних форм і конструкцій
29		Винаходи і вироби, що підказала природа	Ознайомлення з об'єктами, які людина створила за природними зразками	<i>Наводить приклади</i> об'єктів, створених людиною за природними зразками, називає призначення цих об'єктів і знання, використані при їх створенні
30		Поняття екології, екологічних проблем	Складання каталогу місцевих видів, які знаходяться під загрозою зникнення	<i>Пояснює</i> роль природничих наук, техніки і технологій у збереженні природи, розв'язанні екологічних проблем; виявляє зміни у природі, що виникли внаслідок діяльності людини, визначає причини змін, оцінює їхні наслідки;

31		Еко-звички	Розроблення пам'ятки «Відповідальний споживач».	<i>Розповідає</i> про формування екозвичок; досліджує власні звички щодо вживаних речей, сортування сміття, користування водою, електроенергією, поводження з рослинами і тваринами у найближчому оточенні, поведінки у природі; оцінює власний внесок у збереження природи; наслідки відповідального і безвідповідального ставлення до природи;
32		Презентації навчальних проєктів		<i>Презентує</i> навчальний проєкт, виконаний індивідуально чи в групі; здійснює самооцінювання своєї роботи, <i>оцінює</i> роботу групи презентує
33		Узагальнення з теми 6		<i>Встановлює</i> взаємозв'язки між способом життєдіяльності людини і станом довкілля й здоров'я; <i>оцінює</i> значення природничих наук для добробуту людини, створення техніки і технологій
34		Контрольна робота за II семестр		